

— været enig i at stille. Med Hensyn til Forslaget under Nr. 2 skal jeg tillade mig at sige, at det stilles af et Flertal i Udvalget, nemlig Udvalget med Undtagelse af de to ærede Medlemmer, som jeg har nævnt, og de tre ærede Medlemmer, der høre til den anden Side, de have ikke sluttet sig dertil. Forslaget selv ville ærede Medlemmer have læst, og jeg antager, at selve Forslaget ikke behøver nogen nærmere Motivering, men jeg skal forklare, hvorledes det er fremkommet nu og her. Til Medlemmer af Udvalget, der selvfølgelig i Følge det dem betrøede Hverv havde bestjæftiget sig med Landbohøjskolerne og Landbrugsundervisning og ikke med andet, fremkom der fra mange Medlemmer her i Salen den Bemærkning, at man nærede Frygt for, at hvis man stillede Landbrugsstolen paa denne Maade og ikke gjorde noget Tilsvarende paa Folkehøjskolerne, vilde man derved opnaa en skadelig Virkning for disse sidste, en Virkning, som selvfølgelig i det Mindste Medlemmerne af Udvalgets Flertal paa ingen Maade tilsigtede. Det var klart for os, som havde arbejdet i denne Sag, at vi vilde gjøre, hvad vi kunde, for Landbrugsundervisningen og Landbrugsstolerne, og at vi vilde gaa ind paa ethvert fornuftigt Forslag i den Retning; men vi havde som sagt, ikke for det blev udtalt for os privat fra mange Sider her i Thinget, at man nærede denne Frygt, ikke i Udvalget behandlet dette Spørgsmaal om Folkehøjskolerne. Det blev kun omhandlet i et kort Møde, efter at Betænkningen var afgiven, og der var derfor ingen anden Vej at gaa, end at de Medlemmer, der sluttede sig til Tanken, gennem mig som Ordfører fremlagde det Forslag, som nu her foreligger for Thinget. De, som stille Forslaget, maatte indrømme, at den Frygt, som var udtalt af ærede Medlemmer, paa ingen mulig Maade er ugrundet. Vi maatte tillige anse det for rigtigt, naar man vedtog Bestemmelser om Landbrugsstolerne, der staa i en ganske overordentlig nær Forbindelse med Folkehøjskolerne, idet nemlig en Del af Landbrugsstolerne jo ligesom ere Afdelinger af Folkehøjskolerne, og det maatte vil vise sig, at næppe nogen Landbrugsstole egentlig vil kunne opnaa det, den skal, og det, den tilsigter, uden i Forbindelse med en Folkehøjskole, uden at give de unge Mennesker, der søge den, en Uddannelse, der ligger udenfor den egentlige Landbrugsundervisning, nemlig Undervisning i almindelige Skolesag, i Fag, som bidrage til almindelig Dannelse af Mennesket og ikke til Fagdannelse, saa vilde det være rigtigt at træffe lignende og tilsvarende Bestemmelser for Folkehøjskolerne som dem, vi havde til-

traadt af Landbrugsstolerne, og Følgen er, at vi have stillet dette Forslag. Det er omtrent skrevet ud af den af os foreslaaede § 5, kun med enkelte Ændringer, der følge af disse Skolers forskellige Karakter. Det er altsaa nærmest Redaktionsændringer, men ellers ville de Herrer se, at i dette Forslag til en ny § 6 ere Folkehøjskolerne f. Ex. med Hensyn til Understøttelse af Statskassen, og det ikke alene Understøttelsen til selve Skolerne, men ogsaa Understøttelsen til tvørgende Elever, foreslaaede stillede aldeles paa samme Maade som Landbrugsstolerne, og jeg tror ikke, at det vil være nødvendigt udførligere, end jeg her har gjort det, at motivere dette Forslag. Jeg er aldeles vis paa, at dette Thinges Flertal med Glæde eller i alt Fald med Velvillie gaar ind paa det Forslag, som her er stillet af Udvalgets Flertal, til en ny § 6. Hermed skal jeg foreløbig slutte, men forbeholder mig naturligvis at tage Ordet igjen, naar ærede Medlemmer give mig Anledning dertil.

Berg: Det glæder mig, at jeg paa min egen og Medforslagsstillers Vegne kan tiltræde de Bemærkninger, som den ærede Ordfører fremsatte angaaende Landbohøjskolens Betydning for vort Landbrug, men Betragtningen af denne Betydning er hverken fra i Dag eller i Gaar, den er ligesaa gammel, som selve Landbohøjskolen, og jeg har ved visse høitidelige Leiligheder oftere hørt dette bevidnet af Landbohøjskolens nærmeste Forelatte og Autoriteter, at Rigsdagen nærer Velvillie overfor denne vigtige Anstalt. Nu maa det erkjendes, at de Forandringer, der ere foregaaede med vort Landbrug, de Krav, der stilles til Landbruget i det Hele, og de Forhold, hvorunder Landbrugsdyrkerne og Gierne leve, maa føre til en videre gaaende Uddannelse for Landmænd og ogsaa til en stor Hjælp paa Vidensstaben. Der er altsaa i Hovedsagen ingen Forstjæl mellem Ordføreren og hans Flertal paa den ene Side og os paa den anden Side. Spørgsmaalet er kun: Hvor er Grænsen for denne Velvillie eller for de Krav, man saaledes nu skal fastsætte ved Lov? Her kommer Spørgsmaalet nu frem i Form af en Forøgelse af Lærerkrafterne. Vi have ment, at naar vi blive staaende ved 18 faste Lærere, nogle flere end Mindretallet foreslog i Fjor, medens Lovforslaget forlanger 24 og Flertallet 21, have vi ved dette Tal gjort en særdeles rundelig Indrømmelse. Flertallets Tal er akkurat 3 Gange saa stort som det, hvormed Skolen begyndte; vort er hen derimod. Hermed er ikke sagt, at vi i nogen Maade